

Notat om programmets retning

Styrets visjon for Høykom

Høykom skal utvikle og iverksette prosjekter og formidle kunnskap som bidrar til at Norge er ledende med hensyn til innovativ bruk av IKT og bredbåndstjenester i alle deler av offentlig sektor.

Høykoms prosjekter skal være et virkemiddel innenfor en offensiv offentlig IKT-politikk for offentlig sektor til å øke og forbedre servicenivået mot alle brukere av offentlige tjenester. Programmet skal bidra til at ressurser flyttes fra administrasjon til velferds- og tjenesteproduksjon. Høykom skal bidra til å øke tilgjengelighet av, og kvalitet på, offentlige tjenester for alle landets innbyggere og virksomheter uavhengig av økonomisk, sosial og geografisk plassering.

Konkretisering - Tiltak

Høykom har i sin programperiode vært en av de største kildene til frie midler for IKT prosjekter ("eGovernmentprosjekter") i kommunal sektor. Det har gitt kommunale og statlige virksomheter mulighet til å prøve ut og ta i bruk ny teknologi, og etablere nye arbeids- og samarbeidsmåter. I tråd med intensjonene om lokal mobilisering er det lagt stor vekt på at lokale ildsjeler og initiativtakere skal kunne bruke Høykommidler til å utforske teknologier og utvikle tjenester tilpasset lokale forutsetninger og behov. Dette har resultert i et stort og variert antall prosjekter og gitt verdifull erfaring.

Høykom har siden starten i 1999 støttet over 400 prosjekter med nærmere 400 millioner kroner. Totalt har dette utløst et samlet prosjektomfang på over 1.200 millioner kroner. Det har vært behandlet nærmere 1.000 prosjektsøknader med et samlet prosjektomfang på over 3.000 millioner kroner. Dette er store tall i norsk sammenheng, og resultatene viser at programmet har nådd langt i sine bestrebelser på både å skape forståelse for mulighetene bredbånd gir og generere den kunnskap som skal til for å nyttiggjøre seg den.

Over 200 av landets kommuner har søkt Høykom om midler og over hundre av disse har blitt tildelt midler. Høykom har en sterk lokal og regional tilstedeværelse. Dette er en forutsetning for et program som skal være en pådriver for å nå målsettingen om lokal bredbåndstilgang og tilgang til attraktive bredbåndsbaserte tjenester for hele landet. Denne lokale forankringen vektlegges i programmets videre arbeid.

Den opplysnings- og mobiliseringsoppgaven i Høykom som ble planlagt innledningsvis, er nå langt på vei gjennomført. I tiden fremover vil en - i tråd med programmets målsettinger - prioritere å utnytte resultatene fra arbeidet og prosjektene som så langt er gjennomført. Tidspunktet for å starte dette arbeidet anser en nå for å være spesielt gunstig. I tillegg til den mobiliseringen i kommuner og forvaltningsvirksomheter som programmet har arbeidet med, har det nå blitt iverksatt sentrale statlige tiltak som programmet kan spille på og med. Denne type tiltak muliggjør en mer koordinert og enhetlig utvikling av offentlige bredbåndstjenester fremover.

I tråd med dette skal prosjekter og tiltak finansiert av programmet utvikles i samsvar med og innenfor strategier som eNorge 2009, Kunnskapsløftet, og sentrale IKT-tiltak som "MinSide", "Altinn" og "Sikkerhetsportalen". Dette vil medføre at prosjektene får tilgang til ressurser

samtidig som de sentrale tiltakene vil få tilgang til den erfaring og kunnskap som er generert, og fortsatt genereres, gjennom flere hundre Høykomfinansierte prosjekter.

Gode bredbåndstjenester må formidle et innhold med høy kvalitet. Prosjekter finansiert av Høykom skal derfor legges vekt på å utvikle innholdssiden av bredbåndstjenestene slik at de fremstår med en kvalitet som støtter opp under programmets visjon.

Programmet har i programperioden støttet prosjekter innenfor kommunal tjenesteutvikling, helse, skole og kultur. Dette er sektorer som programmet fortsatt skal prioritere, samtidig som samspillet mellom lokal, regional og sentral forvaltning skal være viktig for tildeling av midler.

Direkte føringer for tildeling av prosjektmidler

Koordinering med sentrale tiltak

I eNorge 2009 ble det gitt klare anbefalinger om at ”offentlige IT-løsninger skal leveres som uavhengige moduler som kan brukes på tvers av avdelinger og organisasjoner”. Etableringen av en slik strategi rundt en tjenesteorientert arkitektur innbærer en stor mulighet for Høykomprosjekter til å være med på å levere tjenester som inngår i dette. På den andre siden stiller den også krav til prosjektene som ønsker å være med.

Styret ønsker at det i den påfølgende programperiode legges vekt på å utvikle prosjekter som både bygger på det som allerede er oppnådd gjennom programmets aktivitet, og det som finnes av sentrale og koordinerende tiltak og ressurser, i første rekke tiltak som ”MinSide”, ”Altinn”, og ”Sikkerhetsportalen” samt andre sentrale tiltak utviklet i tråd med disse. For brukere av offentlige tjenester oppfattes den offentlige oppgavebyrden som et stadig økende problem, og tjenester som utvikles må derfor i den grad det er relevant rette seg etter de generelle retningslinjene for samordnet oppgaveplikt og gjenbruk av offentlig informasjon.

Styret ser for seg at dette kan gjøres ved at en del av programmidlene reserveres for store prosjekter som tar sikte på å bygge på eksisterende tjenester og tilpasse disse kravene til en slik tjenesteorientert arkitektur. En utfordring for slike prosjekter er å oppnå tilstrekkelig grad av lokal involvering, samtidig som overordnede målsettinger og retningslinjer blir ivarettatt. Det er viktig at aktører fra de sentrale tiltakene spiller en aktiv rolle i slike prosjekter og at prosjektene har en sterk forankring hos de lokale tjenesteleverandørene.

Utrulling av vellykkede satsinger

En viktig intensjon med programmet har vært å peke på muligheter og få opp eksempler på løsninger som andre offentlige etater og virksomheter kan jobbe videre med. Nå bør en se om en kan gå videre med noen utvalgte prosjekter, forbi demonstrator- og fyrtårnstadiet, og begynne å implementere dem utover den opprinnelige målgruppen. Det er etter styrets mening viktig at slike prosjekter ikke nødvendigvis planlegges som ren duplisering, men legger tilstrekkelig vekt på å utvikle lokale tilpasninger forankret i lokale initiativ og behov. En utrulling kan i prinsippet drives av andre aktører enn det offentlige, og i den grad andre virkemidler som OFU-kontrakter er egnet, ser en gjerne at mulighetene for dette utforskes videre. Høykom kan ikke gi støtte til private aktører, men kan gi støtte til offentlige etater for å være med på et slikt utviklingsløp. En satsing fokusert på få, men store utvalgte prosjekter, kan være en måte å sikre tilstrekkelig moment i prosessen.

Synliggjøre nye muligheter

Et viktig resultat av programmets aktivitet har vært å vise vei og gi inspirasjon til å bruke den nye teknologien innovativt til å forbedre og øke tilgjengeligheten av offentlige tjenester. Tradisjonelt har hoveddelen av Høykomstøttede prosjekter vært å finne blant slike. Det ligger i sakens natur at hvert enkelt demonstratorprosjekt nødvendigvis vil innebære en større risiko for involverte parter enn prosjekter som rulles ut innenfor et kjent konsept. For styret er det viktig at en del av programmets midler settes av til demonstratorprosjekter. En bred satsing med sikte på å støtte flere prosjekter vil bidra til å avhjelpe en slik risiko på programnivå. For å oppnå målsettingen om å være demonstratorprosjekter er det viktig at slike prosjekter, foruten å være innovative, også legger vekt på spre resultatene av satsingen. Prosjekter som er involvert i problemstillinger i tilknytning til kommunal forvaltning, kultur, skole og helse skal prioriteres, likeledes samarbeidsprosjekter som favner over flere deltagere.

Bygge og spre kompetanse

Et sentralt virkemiddel i alt innovasjons- og fornyingsarbeide er å bygge og spre kunnskap. Høykom har gjennom programperioden, i tillegg til å finansiere prosjekter, lagt vekt på å være en kunnskapsressurs for forvaltningens arbeid med utvikle bredbåndstjenester. Dette arbeidet skal videreføres og styrkes. Kunnskapen generert gjennom prosjektene skal gjøres tilgjengelig utover prosjektene og programmet. Kunnskapsbehov som avdekkes gjennom programaktiviteten skal belyses på en måte som er nyttig for å nå de overordnede målsettingen for programmet og for å bistå enkeltprosjekter i å nå sine mål. Dette bør skje gjennom å videreføre arbeidet med rapportserien. For å bidra til oppmerksomhet rundt programmet og de enkelte prosjekter skal programmet iverksette både mer kampanjerettede tiltak i tillegg til å arrangere og bidra på konferanser, samlinger og workshops.